

PM 2005 RVI (Dnr 333-4850/2004)

Lokal överenskommelse år 2005 för utveckling av samarbetet kring asylsökande samt introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Lokal överenskommelse år 2005 mellan Stockholms stad, Migrationsverket, länsarbetsnämnden och Stockholms läns landsting för utveckling av samarbetet kring asylsökande samt introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare godkänns i enlighet med *bilaga*.

Föredragande borgarrådet Teres Lindberg anför följande.

Bakgrund

Generaldirektörerna för fyra statliga verk – Arbetsmarknadsstyrelsen, Integrationsverket, Migrationsverket och Skolverket – samt ordföranden för Kommunförbundet undertecknade i april 2001 en central överenskommelse i syfte att stärka samarbetet mellan berörda myndigheter för att asylsökande, flyktingar och andra nyanlända invandrare ska kunna tillvarata och utveckla sina resurser samtidigt som myndigheterna blir mer effektiva genom ett utvecklat samarbete. Överenskommelsen reviderades senast i mars 2004.

Med utgångspunkt från den centrala överenskommelsen har sedan år 2002 träffats en lokal överenskommelse för Stockholm mellan integrationsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, Af Skärholmen och Migrationsverkets Region Stockholm. Överenskommelsen har reviderats varje år.

Integrationsnämnden avvecklades den 31 december 2004 och ansvaret för stadens mottagande av nyanlända flyktingar övergick till stadsdelsnämnderna. Fr o m 1 januari 2005 ansvarar kommunstyrelsen för den lokala överenskommelsen. En ny part i överenskommelsen från och med år 2005 är Stockholms läns landsting.

Under hösten 2004 har en grupp med representanter från Migrationsverket, Stockholms läns landsting, länsarbetsnämnden och stadsledningskontoret utformat ett förslag till ny lokal överenskommelse, se bilaga. I förslaget redogörs för utgångspunkter, syfte och mål för samverkan mellan berörda myndigheter, respektive myndigheters åtaganden, hur samverkan ska ske samt hur överenskommelsen ska följas upp. Uppföljningen föreslås ligga till grund för en årlig revidering.

Ärendet har handlagts av arbetsmarknads-, integrations- och demokrati enheten vid stadsledningskontorets finansavdelning.

Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning beslöt vid sitt sammanträde den 25 januari 2005 att föreslå kommunstyrelsen godkänna förslaget till lokal överenskommelse år 2005 för utveckling av samarbetet kring asylsökande samt introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare.

Mina synpunkter

Förutsättningen för en lyckad introduktion är en god samverkan mellan berörda myndigheter och ett tillvaratagande av individens resurser och motivation samt ett ömsesidigt ansvar mellan individ och myndighet. Introduktionen ska ge individen förutsättningar att försörja sig själv och vara delaktig i samhällslivet. De behov som individen har efter introduktionen ska kunna tillgodoses inom ramen för den generella politiken. Varje myndighet har inom sitt ansvarsområde samma skyldigheter gentemot personer med utländsk bakgrund som gentemot övriga medborgare.

För att effektivisera introduktionen krävs att det finns en tydlig återkoppling mellan mål, insatser och resultat. Det är därför väsentligt att kontinuerligt följa upp både de insatser som görs av respektive berörd myndighet och de samlade insatserna. Korrigeringar ska kunna göras snabbt om insatserna inte leder till avsett resultat. Överenskommelsen fastslår därför att parterna under tredje kvartalet 2005 ska ha utarbetat mätbara mål för att följa upp och utvärdera överenskommelsen.

För stadens del och inte minst för de personer som deltar i introduktionsprogrammet är det synnerligen värdefullt med en effektiv samverkan och tydligt formulerade åtaganden för de berörda myndigheterna.

Jag föreslår därför med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

Lokal överenskommelse år 2005 mellan Stockholms stad, Migrationsverket, länsarbetsnämnden och Stockholms läns landsting för utveckling av samarbetet kring asylsökande samt introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare godkänns i enlighet med bilaga.

Stockholm den 26 januari 2005

TERES LINDBERG

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. återremittera förslaget
2. därutöver anföras.

Sveriges migrationspolitik är ett misslyckande.

Den allt överskuggande frågan för nyanlända flyktingar och invandrare är att omgående, eller så fort som möjligt, få möjlighet till egen försörjning istället för att hamna i passivt bidragsberoende. Lagar och förordningar som hindrar asylsökande, nyanlända flyktingar och invandrare att arbeta måste undanröjas.

Den introduktionsutbildning som i dag genomförs måste göras om från grunden. Fokus skall vara på hur man kan söka arbete och starta företag samt på vad de svenska lagarna innebär, inte på hur man söker bidrag.

Vi har tidigare föreslagit att den så kallade jobbgarantin som framgångsrikt utvecklats i Skärholmen skall införas i hela staden. Denna modell för arbete och sysselsättning borde genomsyra stadens arbete med att hjälpa asylsökande och under introduktionsfasen av nyanlända flyktingar och invandare.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m) och *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservation av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Generaldirektörerna för fyra statliga verk – Arbetsmarknadsstyrelsen, Integrationsverket, Migrationsverket och Skolverket – samt ordföranden för Kommunförbundet undertecknade i april 2001 en central överenskommelse i syfte att stärka samarbetet mellan berörda myndigheter avseende mottagande och introduktionsinsatser för asylsökande, flyktingar och andra nyanlända invandrare. Överenskommelsen reviderades senast i mars 2004.

Med utgångspunkt från den centrala överenskommelsen har sedan år 2002 träffats en lokal överenskommelse för Stockholm mellan integrationsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, Af Skärholmen och Migrationsverkets Region Stockholm. Överenskommelsen har reviderats varje år.

Integrationsnämnden avvecklades den 31 december 2004 och ansvaret för stadens mottagande av nyanlända flyktingar övergick till stadsdelsnämnderna. Fr o m 1 januari 2005 ansvarar kommunstyrelsen för den lokala överenskommelsen. En ny part i överenskommelsen från och med år 2005 är Stockholms läns landsting.

Under hösten 2004 har en grupp med representanter från Migrationsverket, Stockholms läns landsting, länsarbetsnämnden och stadsledningskontoret utformat ett förslag till ny lokal överenskommelse, se bilaga. I förslaget redogörs för utgångspunkter, syfte och mål, respektive myndigheters åtaganden, hur samverkan ska ske samt hur överenskommelsen ska följas upp. Uppföljningen föreslås ligga till grund för en årlig revidering.

Ärendet har handlagts av arbetsmarknads-, integrations- och demokrati enheten vid stadsledningskontorets finansavdelning.

Kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning beslöt vid sitt sammanträde den 25 januari 2005 att föreslå kommunstyrelsen godkänna förslaget till lokal överenskommelse år 2005 för utveckling av samarbetet kring asylsökande samt introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 3 januari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Under hösten 2004 har utformningen av och innehållet i en ny lokal överenskommelse diskuterats i en grupp med representanter från Migrationsverket, Stockholms läns landsting, länsarbetsnämnden och stadsledningskontoret.

I förslaget till lokal överenskommelse för år 2005 (bilaga) redogörs för utgångspunkter, syfte och mål för samverkan mellan berörda myndigheter, vilka insatser respektive myndighet åtager sig, hur samverkan ska ske samt hur överenskommelsen ska följas upp. Uppföljningen föreslås ligga till grund för en årlig revidering.

Huvudinriktningen på introduktionsinsatserna för alla berörda parter i överenskommelsen föreslås vara arbetsmarknadsinriktade program, där den nyanländes erfarenheter och resurser matchas mot lämpligt arbete och egen försörjning. En viktig del i denna inriktning är att överenskommelser

träffas mellan varje stadsdelsnämnd och berört arbetsförmedlingskontor enligt de intentioner som framgår av de arbetsmarknadspolitiska riktlinjerna för Stockholms stad.

Staden ska aktivt verka för att undanröja hinder för individens deltagande i ett arbetsmarknadsinriktat introduktionsarbete. Individer som tillfälligt eller permanent inte kan delta i en arbetsinriktad introduktion ska staden erbjuda eller hänvisa till sådana insatser att individen i övrigt kan delta i samhällslivet.

Förslaget till lokal överenskommelse för 2005 bereds inom respektive myndighet. Därefter undertecknas överenskommelsen av berörda parter.

Lokal överenskommelse år 2005 för utveckling av samarbetet kring asylsökande samt introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare

Utgångspunkter för samverkan

Förutsättningen för en lyckad introduktion är en god samverkan mellan berörda myndigheter och ett tillvaratagande av individens resurser och motivation samt ett ömsesidigt ansvar mellan individ och myndighet. Introduktionen ska ge individen förutsättningar att försörja sig själv och vara delaktig i samhällslivet. De behov som individen har efter introduktionen ska kunna tillgodoses inom ramen för den generella politiken. Varje myndighet har inom sitt ansvarsområde samma skyldigheter gentemot personer med utländsk bakgrund som gentemot övriga medborgare.

Dessa är några väsentliga utgångspunkter för den centrala överenskommelsen som träffades år 2001 mellan Arbetsmarknadsverket, Integrationsverket, Migrationsverket, Skolverket och Svenska Kommunförbundet. (Reviderad i mars 2004).

Inom ramen för denna centrala överenskommelse har nedanstående samverkansparter för år 2005 träffat en lokal överenskommelse för Stockholms stad. Resultaten av överenskommelsen ska årligen följas upp gemensamt av parterna och denna uppföljning ska ligga till grund för en årlig revidering.

Samverkansparter

Migrationsverket, Länsarbetsnämnden, Stockholms läns landsting och Stockholms stad.

Målgrupp

Asylsökande bosatta i Stockholms stad samt de nyanlända flyktingar i Stockholms stad som omfattas av förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. I möjligaste mån bör insatserna även innefatta nyanlända invandrare.

Syfte

Överenskommelsens syften är att:

- förtydliga berörda myndigheters ansvarsområden och åtaganden,
- utveckla och stärka samarbetet mellan berörda myndigheter,
- berörda myndigheters uppdrag och förhållningssätt i introduktionsarbetet ska så långt möjligt överensstämma och samverka med varandra,
- introduktionsarbetet ska bli effektivare och de nyanländas resurser ska bättre tas tillvara,
- fokus ska ligga på möjligheter och lösningar samt
- bidra till ökad integration samt motverka och förebygga diskriminering.

Huvudinriktningen på introduktionsinsatserna för alla berörda parter ska vara arbetsmarknadsinriktade program, där den nyanländes erfarenheter och resurser matchas mot lämpligt arbete och egen försörjning. Studier ska kunna varvas med praktik och arbete.

Övergripande mål

- Asylsökande ska erbjudas förbättrad verksamhet.
- Nyanlända flyktingar och i möjligaste mån övriga nyanlända invandrare ska erbjudas introduktion som ska leda till arbete, självförsörjning och delaktighet i samhällslivet.
- Under år 2005 ska parterna utarbeta gemensamma nyckeltal för att följa upp och utvärdera överenskommelsen.

Uppföljning

För att effektivisera introduktionen krävs att det finns en tydlig återkoppling mellan mål, insatser och resultat. Det är därför väsentligt att kontinuerligt följa upp både de insatser som görs av respektive berörd myndighet och de samlade insatserna. Korrigeringar ska kunna göras snabbt om insatserna inte leder till avsett resultat. Under tredje kvartalet år 2005 ska parterna ha utarbetat mätbara mål för att följa upp och utvärdera överenskommelsen.

Samarbetsformer

- Minst en gång per halvår ska representanter från respektive berörd myndighet träffas.
- Frågor av principiell karaktär i samarbetet mellan de lokala arbetsförmedlingskontoren och stadsdelsförvaltningarna ska tas upp i arbetsmarknadsnämnden.
- Staden ansvarar för att i arbetsmarknadsnämnden följa upp och informera om introduktionen av nyanlända flyktingar minst en gång per halvår.

Arbetsförmedlingens uppdrag

Arbetsförmedlingens uppdrag innebär att

- medverka till en snabb och effektiv kontakt mellan arbetssökande och arbetsgivare med lediga platser,
- öka de arbetslösas kompetens vid behov samt
- stödja dem som har svårast att få ett arbete.

I arbetsförmedlingens uppgifter ingår att bidra till ökad integration och jämställdhet samt att motverka och förebygga diskriminering i arbetslivet.

Arbetsförmedlingens åtaganden

- Alla vuxna nyanlända som har tillstånd att arbeta i Sverige och besöker arbetsförmedlingen ska skrivas in på arbetsförmedlingen om de önskar det. Handläggaren fastställer efter samtal med den arbetssökande vilken av arbetsförmedlingens tjänster som är aktuell.
- Arbetsförmedlingen medverkar i kartläggning av utbildningsbakgrund och arbetslivs-erfarenhet samt i upprättandet av den första individuella handlingsplanen tillsammans med den nyanlända flyktingen och eventuell representant från annan myndighet. Vid behov sker detta redan under asyltiden.
- I möjligaste mån ska samverkan i introduktionen även gälla andra nyanlända.
- Arbetsförmedlingen deltar i kontinuerlig uppföljning och revidering av handlingsplanen.
- Arbetsförmedlingen erbjuder och bekostar de program och stöd inom resursramar och regler som kan underlätta individens inträde på arbetsmarknaden.
- För att undvika krockar i planeringen ska rekrytering av deltagare till arbetsmarknadspolitiska program ske efter samråd med SFI, om personen studerar SFI.
- Överenskommelser om hur det lokala arbetet med introduktion av nyanlända ska ske träffas mellan varje stadsdelsnämnd och arbetsförmedlingen enligt de intentioner som framgår av denna överenskommelse.

Landstingets åtaganden

- Erbjuder alla asylsökande ett hälsosamtal.
- Samarbeta med stadsdelsförvaltningarna om asylsökande familjer.

- Samråda med övriga myndigheter om struktur av primärvård för asylsökande.
- Erbjuder alla anhöriginvandrare ett hälsosamtal.
- Genomföra utbildningar för vårdpersonal om introduktionsprogrammen.
- Bistå med konsultfunktion åt primärvården i frågor som rör nyanlända flyktingar.
- Utredda närsjukvården inklusive arbete kring egenvård med hänseende till nyanlända flyktingar.

Migrationsverkets åtaganden

- Svenskundervisning erbjuds vuxna asylsökande.
- Praktik erbjuds vuxna asylsökande.
- Kartläggning av utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet av den enskilde under asyltiden. Individuell handlingsplan upprättas i första hand för barnfamiljer.
- Översättning av betyg/arbetsgivarintyg. (Ambitionen är i första hand för bristyrken inför praktik/anställning).
- I samverkan med arbetsförmedlingen ges allmän information om svensk arbetsmarknad.
- Information om bostadssituationen och bostadsmöjligheterna i hela landet.
- Samråd med arbetsförmedlingen inför kommunplacering angående den enskildes möjligheter till arbete, med hänsyn till asylsökandes arbetsbakgrund.
- I samverkan med Stockholms Läns Landsting erbjuds de asylsökande hälsoundersökning.
- Viss hälso-, sjuk- och tandvård erbjuds.
- Organiserad verksamhet (OV) erbjuds vuxna asylsökande, t.ex. data, musik, snickeri.
- Överföring av aktuell information till Stockholms stad om vilka insatser som genomförts under asyltiden för att underlätta introduktionen.
- Prognoser och aktuellt läge redovisas en gång per halvår.

Stockholms stads åtaganden

- Staden har samordningsansvaret för introduktionen av de nyanlända flyktingar som är folkbokförda i Stockholms stad.
- I samverkan med andra aktörer ska den nyanlända flyktingen erbjudas ett introduktionsprogram med heltidssysselsättning. Där ingår svenskundervisning, arbetspraktik och samhällsinformation. Så snart det är lämpligt ska matchning mot arbete påbörjas.
- Programmet ska vara individuellt och utgå från den enskildes erfarenheter, resurser, förutsättningar och behov.
- Program ska syfta till arbete, självförsörjning och delaktighet i samhällslivet.
- Tillsammans med den enskilde och berörda myndigheter upprättas snarast en första individuell plan för den nyanlända flyktingens introduktion.
- Planen ska kontinuerligt följas upp och revideras i samverkan med berörda myndigheter.
- Staden ska medverka till att alla vuxna nyanlända som har tillstånd att arbeta skrivs in på arbetsförmedlingen.
- Lokala överenskommelser ska träffas mellan varje stadsdelsnämnd och berört arbetsförmedlingskontor enligt de intentioner som framgår av de arbetsmarknadspolitiska riktlinjerna för Stockholms stad.
- Staden ska aktivt verka för att undanröja hindren för individens deltagande i ett arbetsmarknadsinriktat introduktionsarbete, exempelvis brist på barnomsorgsplatser, bostad m.m.
- För de individer som tillfälligt eller permanent inte kan delta i en arbetsinriktad introduktion ska staden erbjuda eller hänvisa till sådana insatser att individen i övrigt kan delta i samhällslivet.
- Svenska för invandrare (SFI) ska erbjudas inom 10 veckor.
- Den SFI-undervisning som staden erbjuder ska vara flexibel, differentierad och anpassad till den enskildes kunskaper, förutsättningar och behov.

- SFI-undervisningen ska under 2005 ges en tydligare koppling till arbetslivet.
- SFI-undervisningen ska så tidigt som möjligt kunna kombineras med arbete, arbetsmarknads- och vuxenutbildning, yrkespraktik och andra arbetsmarknadsförberedande insatser.
- SFI kan medverka i rekryteringen till lämpliga arbetsmarknadsinsatser som arbetsförmedlingen erbjuder.
- För de personer som inte kan ordna egen bostad i Stockholm ska staden erbjuda annan bostättningsort.
- Under år 2005 inbjuds berörda myndigheter till en konferens för metodutveckling, erfarenhetsutbyte m.m.